

Jarosław Kłaczko

"Lexikon českých historiků 2010",
red. Radek Lipowski, Lumír
Dokoupil, Aleš Zářický, Ostrava 2012
: [recenzja]

Historia Slavorum Occidentis 1(4), 202-203

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Lexikon českých historiků 2010, red. Radek Lipovský, Lumír Dokoupil, Aleš Zárický, Ostrava 2012, ss. 632

Na rynku wydawniczym Republiki Czeskiej ukazał się w ubiegłym roku pierwszy leksykon historyków czeskich odnotowujący stan z 2010 roku. Redaktorami tego leksykonu są pracownicy Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu w Ostrawie: Radek Lipovský, Lumír Dokoupil i Aleš Zárický. Wydawcą zaś był Wydział Filozoficzny Uniwersytetu w Ostrawie przy współpracy ze Stowarzyszeniem Historyków Republiki Czeskiej i Wydziałem Filozoficznym Uniwersytetu w Pardubicach. Instytucjami, które wsparły finansowo wydanie książki było wspomniane już Stowarzyszenie Historyków Republiki Czeskiej oraz Centrum gospodarczej i społecznej historii Uniwersytetu w Ostrawie.

Idea przygotowania nowego leksykonu historyków zajmujących się dziejami ziem czeskich narodziła się we wrześniu 2011 roku w Ostawie podczas 10. Zjazdu czeskich historyków. Nowy leksykon miał nawiązać do poprzedniego dzieła przygotowanego w 1999 roku. Trudu przygotowania tego dzieła podjęli się Radek Lipovský, Lumír Dokoupil i Aleš Zárický.

W efekcie dwuletnich prac powstał leksykon opierający się na przyjętych w tego typu pracach standardach. Poszczególnych 916 biogramów zawiera następujące elementy: datę i miejsce narodzenia, posiadany stopień i tytuł naukowy, datę śmierci, miejsce pracy, adres, numer telefonu itd. oraz przede wszystkim publikacje. Autorzy kładli szczególny nacisk na publikacje z lat 2000–2010. Celem opracowania i wydania leksykonu było przecież udokumentowanie nowych ustaleń dotyczących przeszłości ziem czeskich, które nie znalazły się w starym leksykonie z 1999 roku. Informacje przygotowane w omawianej książce są przydatne z kilku powodów – dla osób, które szukają danych bibliograficznych, dla prowadzących kwerendy tematyczne czy też dla tych, którzy próbują oceniać dokonania poszczególnych historiografów. Całość zamykają indeksy nazw geograficznych, zabrakło zaś, co jest normą w leksykonach, indeksu osób.

Z prezentowanej książki wyłania się obraz bardzo bogatych badań prowadzonych nad dziejami Czech, Moraw czy Śląska zarówno w czeskiej, jak i w polskiej historiografii. Autorzy bowiem uwzględnili również publikacje, które ukazywały się i ukazują w Polsce. Dlatego nie powinno wywołać zdziwienia czytelnika, że wśród licznych, czeskich publikacji znajdują się także pokaźne ilości artykułów czy zbiorów studiów wydanych, m.in. w Zielonej Górze, Opolu, czy innych polskich miastach akademickich.

Należy się cieszyć, że badania historyczne podejmowane zarówno w Polsce, jak i Czechach, efektem których są liczne konferencje, sesje, spotkania, dyskusje i wydawane prace zbiorowe nabierają coraz bardziej wymiernych rezultatów. Od czasów ś.p. Jaroslava Valenty, który jako jeden z pierwszych publikował prace dotyczące stosunków polsko-czechosłowackich oraz polskiej mniejszości w Czechosłowacji i republice czeskiej, jest to pewien stały trend. Ostatnie lata przyniosły intensyfikację tego typu badań co jest bez wątpienia rezultatem m.in. wspólnej przynależności do Unii Europejskiej i otwarcia w 2007 roku granic między naszymi krajami. Na pewno współpraca naukowa polskich i czeskich środowisk tylko na tym zyskała.

Czytając „Leksykon” dowiadujemy się także, ilu ważnych czeskich historyków wywodziło się z terenów Śląska Cieszyńskiego, m.in. z Karwiny czy Pioska. Część z nich miała miejscowe śląsko-polskie korzenie. Wyrastając w tak różnorodnym narodowościowo, etnicznie i religijnie terenie czerpała z tych tradycji w swoich badaniach naukowych publikując swoje prace dotyczące dziejów np. Śląska w języku polskim i czeskim.

„Leksykon” na pewno jest kolejnym, bardzo przydatnym elementem do wzajemnego poznawania się i zbliżania dwóch bliskich sobie, a żyjących przez stulecia w oddaleniu od siebie narodów słowiańskich. Należy mieć także nadzieję, że ukaże się on także w języku polskim – z punktu widzenia lepszego poznania przez nas czeskiego środowiska historycznego byłoby to ze wszech miar pożyteczne.

Jarosław Kłaczko (Toruń)